

Przedmiotowy system oceniania z geografii w Publicznym Liceum Ogólnokształcącym.

1. Podstawa prawna opracowania PSO:

- Ustawa o systemie oświaty z 7IX 1991r. (tekst jednolity Dz.Ustaw z 2015r. poz. 2156 ze zmianami);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 VI 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów w szkołach publicznych.
- Podstawa programowa z geografii dla szkół ponadgimnazjalnych;
- Program nauczania:

klasy I Program nauczania geografii w zakresie podstawowym dla szkół ponadgimnazjalnych „Oblicza geografii” autorstwa Ewy M. Tuz

grupy międzyoddziałowe z klas II i III Program nauczania geografii w zakresie rozszerzonym dla liceum ogólnokształcącego i technikum – Oblicza geografii E.M. Tuz i D. Szczypińskiego.

2. W czasie kształcenia geograficznego w liceum ogólnokształcącym uczeń powinien osiągnąć następujące umiejętności:

- posługiwanie się ze zrozumieniem terminologią geograficzną;
- rozszerzenie wiedzy z zakresu funkcjonowania systemu przyroda - człowiek – gospodarka
- gromadzenie, analizowanie i prezentowanie wiedzy geograficznej pochodzącej z różnych źródeł (map, tabel, diagramów, danych statystycznych, słownika geograficznego itd.);
- interpretowanie aktualnych zdarzeń i procesów zachodzących na kuli ziemskiej (wyjaśnianie, ocenianie);
- przewidywanie zmian zachodzących w wyniku działalności ludzkiej (na podstawie uzyskanych informacji);
- rozwiązywanie zadań o charakterze problemowym w skali globalnej, regionalnej, lokalnej
- posługiwanie się wiedzą geograficzną w życiu codziennym

3. Cele oceniania:

- motywacja ucznia do podejmowania działań i rozwiązywania zadań związanych z uczeniem się geografii;
- podnoszenie umiejętności geograficznych i międzyprzedmiotowych;
- kontrola, sprawdzanie opanowania przez ucznia wiadomości i umiejętności wyznaczonych przez program nauczania;
- przygotowanie ucznia do egzaminu maturalnego z geografii
- wdrażanie do systematycznej pracy i samooceny.
- dostarczenie nauczycielom informacji zwrotnej o poziomie osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie.
- informowanie rodziców (opiekunów prawnych) o postępach, trudnościach lub specjalnych uzdolnieniach dziecka
- ustalenie oceny śródrocznej i końcoworocznej.

4. Metody i narzędzia oraz szczegółowe zasady sprawdzania i oceniania osiągnięć uczniów.

4.1 Wymagania edukacyjne

Wymagania edukacyjne są oczekiwanymi przez nauczyciela osiągnięciami ucznia i stanowią dokładny wykaz wiadomości oraz umiejętności, które uczeń powinien opanować po omówieniu poszczególnych tematów z podręcznika. Zostały one sformułowane na podstawie wymagań szczegółowych zawartych w nowej podstawie programowej. Ustalając wymagania edukacyjne, nauczyciel powinien dostosować je do indywidualnych możliwości oraz potrzeb edukacyjnych uczniów.

Miarą osiągnięć ucznia jest spełnienie wymagań zawartych w poziomach: koniecznym, podstawowym, rozszerzającym, dopełniającym i wykraczającym. Wymagania edukacyjne szczegółowe w formie elektronicznej znajdują się na stronie internetowej wydawnictwa Nowa Era www.nowaera.pl

4.3 Wymagania ogólne na poszczególne oceny

- **Stopień dopuszczający**
Na wystawienie uczniowi stopnia dopuszczającego pozwala przyswojenie przez niego treści koniecznych. Taki uczeń z pomocą nauczyciela jest w stanie nadrobić braki w podstawowych umiejętnościach.
- **Stopień dostateczny**
Stopień dostateczny może otrzymać uczeń, który opanował wiadomości podstawowe i z niewielką pomocą nauczyciela potrafi rozwiązać podstawowe problemy. Analizuje również proste zależności a także próbuje porównywać, wnioskować i zajmować określone stanowisko.
- **Stopień dobry**

Stopień dobry można wystawić uczniowi, który przyswoił treści rozszerzające, właściwie stosuje terminologię przedmiotową, aktywnie uczestniczy w zajęciach oraz stosuje wiadomości w sytuacjach typowych wg wzorów znanych z lekcji i podręcznika, a także rozwiązuje typowe problemy z wykorzystaniem poznanych metod. Ponadto samodzielnie pracuje z podręcznikiem i materiałami źródłowymi.

- **Stopień bardzo dobry**

Uczeń może otrzymać ocenę bardzo dobrą, jeżeli opanował treści dopełniające. Taki uczeń potrafi samodzielnie interpretować zjawiska oraz bronić swych poglądów.

- **Stopień celujący**

Stopień celujący może otrzymać uczeń, który potrafi selekcjonować i hierarchizować wiadomości (sprawdziany pisze na ocenę celującą) oraz z powodzeniem bierze udział w konkursach i olimpiadach przedmiotowych, pod okiem nauczyciela prowadzi też własne prace badawcze

4.4 Metody i narzędzia oraz szczegółowe zasady sprawdzania i oceniania osiągnięć uczniów

4.4.1 Elementy wchodzące w zakres oceny:

- wiadomości – uczeń wie i rozumie
- umiejętności – uczeń potrafi
- postawy – zaangażowanie, zainteresowanie, aktywność, systematyczność

4.4.2 Narzędzia kontroli:

- testy lub pisemne prace kontrolne przeprowadzone po zakończeniu każdego działu lub kilku działów,
- kartkówki obejmujące nie więcej niż trzy jednostki lekcyjne,
- odpowiedzi ustne dotyczące materiału z trzech ostatnich lekcji (poziom merytoryczny, poprawność stylistyczna i kultura wypowiedzi),
- aktywność ucznia na lekcji,
- zadania domowe, eseje (samodzielność, estetyka, konstrukcja pracy), zadania w zeszytach ćwiczeń (jeżeli taki został wprowadzony)
- formy pracy twórczej na lekcji – prace grupowe, w parach, indywidualnie,
- formy pracy twórczej w domu prezentowane na lekcji – prezentacje, projekty, prace dodatkowe,
- debaty,
- udział w konkursach i olimpiadach,
- postawy ucznia w procesie edukacyjnym.

4.4.3 Zasady obowiązujące w ocenianiu

- ocena jest jawna i sprawiedliwa,
- ocenę okresową można wystawić przynajmniej z trzech ocen częściowych (przy jednej godzinie tygodniowo) i przynajmniej z czterech przy dwóch godzinach geografii w tygodniu,
- każdy sprawdzian pisemny jest zapowiedziany przynajmniej na tydzień przed terminem sprawdzania i odnotowany w dzienniku,
- nauczyciel może przeprowadzić bez zapowiadania kartkówkę obejmującą materiał 3 ostatnich lekcji; jeśli kartkówka jest zapowiedziana uczeń nie może zgłosić nieprzygotowania,
- aktywna praca na lekcji oceniana jest plusami; za trzy plusy uczeń uzyskuje ocenę bardzo dobrą; przez aktywność rozumie się częste zgłaszanie się i udzielanie poprawnych odpowiedzi, aktywną pracę w grupach,
- ocenę niedostateczną - tylko ze sprawdzianu - można poprawić w ciągu dwóch tygodni lub w terminie ustalonym przez nauczyciela, na konsultacjach lub na lekcji; poprawa może być ustna; dotyczy to również osób, które z różnych przyczyn nie pisały sprawdzianu; w przypadku niedopełnienia obowiązku zostanie wpisana ocena niedostateczna (sprawdzian jest obowiązkowy), która będzie rzutowała na ocenę semestralną, roczną,
- dopuszcza się poprawę pozytywnej oceny ze sprawdzianu,
- z poprawy sprawdzianu (drugiego terminu) nie można uzyskać oceny celującej,
- ocenione kartkówki i sprawdziany będą oddawane uczniom i omawiane przez nauczyciela. Sprawdziany muszą wrócić do nauczyciela i pozostać w dokumentacji do końca roku.
- uczniowie dłużej nieobecni (nieobecność usprawiedliwiona) powinni zgłosić się do nauczyciela celem otrzymania tematów do samodzielnego opracowania; w czasie uzgodnionym z nauczycielem należy materiał zaliczyć.
- nieobecność na lekcji nie zwalnia ucznia z przygotowania do lekcji następnej i możliwości odpowiedzi lub pisania klasówki (chyba, że jest to dłuższa nieobecność - powyżej 3 ostatnich godzin lekcji geografii lub późny powrót z zawodów do domu – to nie zwalnia z klasówki).
- uczeń ma prawo być nieprzygotowany do lekcji :jedna godzina geografii w tygodniu - 1 raz w semestrze; dwie godziny geografii - 2 razy w semestrze; cztery godziny – 4 razy w semestrze, ale w układzie 2x 2h uczeń może zgłosić tylko 2 razy nieprzygotowanie; nieprzygotowanie uczeń zgłasza na początku lekcji podczas sprawdzania obecności; po wykorzystaniu limitu określonego w tym punkcie uczeń otrzymuje ocenę

niedostateczną za każde nieprzygotowanie

- Uczeń przyłapany na ściąganiu (lub jej próbie) otrzymuje ocenę niedostateczną, która nie podlega poprawie.
- każdy uczeń musi posiadać na każdej lekcji niezbędne pomoce takie jak: *podręcznik (jeden na ławce) , Karty Pracy lub ćwiczenia(grupy realizujące geografie rozszerzoną)*
- zadania w zeszytcie ćwiczeń z przerobionego tematu na lekcji uczniowie wykonują samodzielnie w domu (jeśli nie zostały wykonane na lekcji).
- uczeń, który opuści 50% i więcej lekcji w semestrze zalicza u nauczyciela materiał z całego semestru w postaci egzaminu pisemnego i ustnego. Nie zaliczenie równe jest ocenie niedostatecznej.
- uczeń, który otrzymał ocenę niedostateczną na koniec I semestru, musi zaliczyć materiał całego semestru w terminie uzgodnionym z nauczycielem w przeciwnym razie otrzymuje ocenę niedostateczną na koniec roku..

4.4.4 Oceny bieżące ustala się według następującej skali ocen (zgodnie z WSO)

celujący 6

bardzo dobry 5⁺, 5, 5⁻

dobry 4⁺, 4, 4⁻

dostateczny 3⁺, 3, 3⁻

dopuszczający 2⁺, 2, 2⁻

niedostateczny 1

4.4.5 Kryteria oceny prac pisemnych (sprawdziany, testy)

Punktacja (%)	ocena
100 - 90	celujący
89 - 75	bardzo dobry
74 - 60	dobry
59 - 45	dostateczny
44 - 30	dopuszczający
29 - 0	niedostateczny

Plusy i minusy przy ocenach 5,4,3 odpowiadają granicznym wartościom przedziałów: dolny (-), górny (+) oprócz oceny niedostatecznej i celującej.

4.4.6 Sposoby informowania uczniów:

- na pierwszej lekcji nauczyciel zapoznaje z PSO
- wymagania na poszczególne oceny udostępnione są wszystkim uczniom na stronie internetowej szkoły a wymagania szczegółowe na stronach wydawnictwa Nowa Era
- oceny są jawne (dla danego ucznia i jego rodziców/ opiekunów prawnych) oparte o opracowane kryteria
- wyniki sprawdzianów przekazywane są do trzech tygodni od ich przeprowadzenia.

4.4.7 Sposoby informowania rodziców/ opiekunów prawnych

- wychowawca na pierwszym zebraniu informuje rodziców o WSO
- o ocenach częściowych informuje się rodziców/ opiekunów prawnych na zebraniach lub konsultacjach
- informacja o grożącej ocenie niedostatecznej klasyfikacyjnej lub nieklasyfikowaniu ucznia przekazywana jest rodzicom zgodnie z procedura WSO

4.4.8 Sposoby korygowania niepowodzeń szkolnych i podnoszenia osiągnięć uczniów

- uczeń może poprawić ocenę niedostateczną lub inną ze sprawdzianu; ocena jest wpisana bez względu na wynik
- w wyjątkowych przypadkach poprawianie może odbywać się za zgodą nauczyciela bezpośrednio przed wystawieniem oceny semestralnej lub rocznej
- w wyjątkowych przypadkach losowych uczeń może być zwolniony z pisania sprawdzianu, kartkówki lub odpowiedzi ustnej
- Indywidualizacja pracy z uczniem m.in. w przypadkach dłuższej usprawiedliwionej nieobecności, przygotowania do olimpiady, konkursów, dodatkowe zajęcia rozszerzające wiedzę geograficzną dla maturzystów;
- uczniowie mogą skorzystać z pomocy nauczyciela w ramach konsultacji
- uczeń może podwyższyć proponowaną ocenę semestralną biorąc udział z sukcesem w konkursach związanych z przedmiotem, realizacją projektu, pracy badawczej (nie prezentacją slajdów)

4.4.9 Obniżenie wymagań edukacyjnych

- w przypadku stwierdzonej dysleksji rozwojowej uczniowie na zajęciach mogą mieć wydłużony czas pisania sprawdzianów, nie muszą głośno czytać poleceń,
- wymagania merytoryczne co do oceny pracy pisemnej są ogólne ale nauczyciel może poprosić o odczytanie pracy (przy nieczytelnym piśmie).
- uczeń ma prawo do dłuższego oczekiwania na odpowiedź po zadanym pytaniu; ma prawo do prostych wskazówek,
- uczeń z dysortografią jest oceniany przede wszystkim za stroną merytoryczną; częściej jest oceniany za odpowiedź ustną

W stosunku do dzieci z dysfunkcjami należy stosować często pochwały i nie porównywać ich prac z pracami innych uczniów.